

peruskartta 3142 09 REMOJÄRVI

koordinaatit: x = 6855 83, y = 529 16, z = 100

Juvan kirkosta n. 19 km SW

M
JUVA

Remojärvi

Kappelinpelto

R u u m i s k a l m i s t o , k i r k o n p a i k k a

kl Remojärvi

tl Kaipeela 2⁵¹, om. Liisa Pylkkänen, os. 51760 Nuutilanmäki
2⁵², om. Viljo Pylkkäsen perik., os.   "
2⁴³, om. Olga Kellman, os.   "

Löydöt:

KM 18979 :1-33 nauvoja, hampaita jne

Ruumishautojen kaivaus Kappelinpellossa 1972.

Liitteet: valokuvat f. 39310-336

kartat 1 - 5

profiilit 1 - 4

löytöselosteet haudoista I - XII

1. S i j a i n t i j a m a a s t o .

Kaipeelan talo (kartoilla esiintyy myös nimillä Kaipiala tai Kaipola) sijaitsee Juvan Remojärven kylässä, Mikkelin mlk:n rajalla olevan Saarijärven (ent. Remojärvi) itäpuolella, n. 300 m järvestä. Mikkelistä se on linnuntietä n. 20 km NE, Juvan kirkosta n. 19 km SW. Valtatiestä n:o 5 erkane n. 25 km Mikkelistä Juvalle päin pohjoiseen vievä Tuhkalan kylätie (oikaisua ei näy vielä peruskartalla v:lta 1969), josta Kaipeelan talon tie kääntyy lounaaseen n. 2 km päässä viitostiestä.

Kappelinpelto (Kapalpelto) on talosta n. 250 m lounaaseen ja länteen oleva peltoalue Saarijärven rannassa. Se on länsilounaaseen viettävää rinnettä, alhaalla on vanhaa rantatörmää, josta järveen päin on kosteaa, lepikkoa kasvavaa rantatasannetta. Pellon itälaidassa on pieni metsikköinen kalliomäki, Kappelinmäki (Kapalmäki), jonka pohjoispuolella on Olga Kellmanin talo. (Kartta 1, valokuvapanoraama 1).

Kappelinpelto jakaantuu nykyisin kolmen omistajan kesken. Olga Kellmanin omistama pohjoisosa on vanhaa nyttemmin viljelemätöntä peltoa, jossa kasvaa siellä täällä pieniä männyntaimia. Lähellä Kellmanin taloa on kalliota ja isoja kiviä, mutta muuten pelto on jokseenkin kivetöntä hiesu- ja hiekkamaata. Sen etelälaidassa, Kellmanin ja Pylkkästen rajalla, ulottuu kapea raivaamaton lepikkökaistale Kappelinmäestä rantaan. Pylkkästen maat ovat jatkuvasti viljelyksellä.

2. T a r i n a t .

Perimätiedon mukaan Kappelinpellolla on ollut kirkko tai kappeli ja hautausmaa.

E.m. lepikkökaistaleessa on näkyvissä kaksi lähekkäin olevaa pyöreää kivillä vuorattua kuoppaa, $\emptyset$ n. 3 m, jotka ovat täyttyneet maalla ja kivillä ja joiden päällä kasvaa leppiä. Perimätieto pitää niitä kirkon viinikellareina. Sarasmolle kertoi 1938 Pekka Kärkkäinen, s. n. 1850, että niiden luona oli 1880-luvulla ollut "hautakappelin" jään-

nökset: kellarikuoppa, n. 2,5 m pitkä ja niin leveä, että kaksi miestä mahtui rinnan kulkemaan. Myös kirkon kivijalkaa oli vielä ollut näkyvissä "viinikellarien" alapuolella.

Aikojen kuluessa on alueelta löytynyt luita ja pääkalloja, mikä tietysti on pitänyt perimätietoa yllä. 1890-luvulla on "viinikellarien" lähelle pystytetty tuomari Kyanderin toimesta muistokivi, jossa on kirjoitus: KIRKON PAIKKA.

Kappelinpellon seutuun liittyy myös kummitustarina. Aikoinaan oli Kaipeelan isäntä rakentanut Kappelinmäen luo pajan. Takominen oli kuitenkin häirinyt vainajaa (?), joka unessa oli esittänyt paheksumisensa ja paja oli siirrettävä toiseen paikkaan.

Pappila on perimätiedon mukaan ollut Kappelinpellon edustalla olevalla saarella (peruskartalla Huihatsaari), Saarelan talossa. Sen maalta on kertoman mukaan löydetty pronssinen kupurasolki (Saraso s. 34) ja talon lähellä olevasta salmesta on ollut vähällä löytyä kattilassa ollut raha-aarre (Saraso s. 36).

Seudun kirkollisiin muistoihin liitetään myös Piispanlahti, joka pistää Saarijärven koilliskolkasta lähelle Tuhkalan kansakoulua, n. 1,5 km Kappelinpellosta pohjoiseen, sekä Rovastinlahti Kappelinpellosta 3 km etelään.

Kirjalliset lähteet eivät tunne Remojärven kirkon paikkaa eikä sen iästä perimätietokaan anna mitään osviittaa. Sitä on verrattu Mikkelin seudun vanhimpiin kirkonpaikkoihin ja oletettu kreikkalaiskatoliseksi. Kesän 1972 tutkimukset eivät tuoneet esiin mitään, mikä perusteella paikan iästä voisi sanoa varmaa.

Tässä yhteydessä voi mainita, että nuijasodan aikana, ennen Suur-Savon pappilan verilöylyä, käytiin 21.1.1597 Remojärvellä kahakka, jolloin huovit polttivat entisen voudin talon (Halolan?) ja surmasivat sinne linnoittautuneet kuutisenkymmentä (?) nuijamiestä.

3. T u t k i m u k s e n a l k u v a i h e e t .

Käydessään paikalla 1938 Esko Saraso kirjoitti muistiin perimätietoa ja kaivoi pari koekuoppaa. Viimeksimainituista tuli n. 80 sm syvyydestä lahoa puuta, rautanaula ja lahonneen luun jäännöksiä.

Keväällä 1972 teki Savonlinnan kesäyliopisto aloitteen tutkimusten suorittamisesta Kappelinpellolla. Koska tuoreimmat tiedot paikasta olivat yli 30 vuotta vanhoja, oli tarpeen käydä paikalla tarkastamassa, minkälaiset mahdollisuudet tutkimuksiin olivat, ennen kuin voitiin suunnitella suurempaa kaivausta. Sen vuoksi allekirjoittanut te-

ki sinne tarkastusmatkan 9.5.1972.

Tällöin osoittautui, ettei kaivaukselle ollut mitään esteitä: paikka oli rakentamaton ja osaksi viljelemätönkin. Kuitenkin oli tehtävä koekaivaus, jotta nähtäisiin, oliko paikalla mitään tutkittavaa. Kaipeelan nuorten isäntien kanssa avattiin Kellmanin maalle pieni koeala "viinikellarin" länsipuolelle. Kun ruokamulta oli poistettu, tuli sen alta heti näkyviin kaksi hautakuviota (haudat I ja II), jotka tummina erottuivat varsin selvästi puhtaasta maasta (valok. 2). Ne osoittivat, että paikalla tosiaan oli hautoja ja että tutkimukselle oäi hyvät edellytykset.

Varsinainen kaivaus suoritettiin 26.6.- 7.7. Alun perin oli tarkoituksena, että kaivajina toimisivat lähinnä Joensuun korkeakoulun historian opiskelijat. Ilmeisesti kaivauspaikan myöhäisen varmistumisen takia osanottajien määrä jäi vähäiseksi. Kaivajia ilmaantui vain neljä: ylioppilas Kimmo Seppänen Suonenjoelta, koululainen Eija Paakkanen Savonlinnasta sekä koululaiset Pepita ja Petteri Karjalainen Mikkelistä, kaikki palkattomina. Juvan kunnalta ja Savonlinnan kaupungilta saatiin lainaksi kaivauksessa tarvittavia välineitä.

Kaivausalue valittiin toukokuuisen koealan kohdalta. Tutkimuksen laajuus jäi osanottajamäärän takia vähäiseksi, vain 16 m². Alueen suunta määräytyi maaston ja todettujen hautojen mukaan lounais-koillis/luoteis-kaakkoissuuntaiseksi. Tutkitun alueen kaakkoisreuna oli n. 1/2 m päässä Kellmanin ja Kaipeelan rajalla lepikkökaistaleen reunassa kulkevasta ojasta.

Kiintopisteenä käytettiin kaivausalueen koillispuolella olevaa isohkoa maakiveä, pl. 122.

Kaivausta johti allekirjoittanut, maisteri Matti Huurre museovirastosta, apulaisenaan hum.kand. Mikko Perkko.

4. M a a p e r ä .

Alue on siis entistä peltoa. Ruokamultakerros ei siinä ole kovin vahva, paikoin vain 10 - 15 sm. Alueen kaakkoislaidalla, ojan vieressä, se kuitenkin on ojasta nostetun maan vuoksi 40 - 50 sm (ks. profiilit).

Ruokamullan alla tuli näkyviin hieno hiesu, joka paikoin on melko hiekkaista. Siellä täällä oli siinä kovettuneita ruostehiekan kokkareita. Haudat erottuivat siinä selvinä yleensä heti, kun ruokamulta oli kuorittu pois. (ks valokuvat)

Hiesukerroksen vahvuus oli keskimäärin n. 50 sm. Sen alla oli varsin kova savimaa.

Kiviä alueella oli vähän: suurehkot maakivet ruuduissa A:1, B:1 (hauta VI) ja A:2 (hauta IV) sekä pieniä kiviä hautojen I, II ja III pohjalla saven ja hiesun rajoilla.

5. H a u d a t .

Kaikkiaan tuli kaivausalueella näkyviin 7 hautaa jokseenkin kokonaan ja 6 hautaa osittain. Viimeksi mainitut kaivettiin vain niiltä osin kuin ne olivat kaivausalueella. Niiden kokonaan tutkiminen ei käytettävissä olevin voimin ollut mahdollista ja kokonaan jättäminen olisi vaikeuttanut töitä pahasti. Mitään vahinkoa tästä hautojen puolittamisesta tuskin oli.

Haudat olivat sekä väriltään että maan laadultaan hyvin ympäristöstä erottuvia. Useimmat olivat tiiviimpiä ja väriltään tummempia ja harmaampia kuin kaivamaton maa, joka oli kellertävää. Hauta V oli vaaleanharmaa, vaalein haudoista, (valok. 10 ja 15), hauta Ia taas tummanruskea. Hauta X poikkesi muista siinä, että sen täytemaa oli kellertävää hiekkaa (profiili 4). Mitään kiveyksiä ei haudoissa ollut.

Maan värin perusteella saattoi erottaa toisiaan leikkaavat haudat ja nähdä niiden ikäjärjestyksen, koska nuorempi rikkoi vanhemman kuvion. Niinpä Ia on selvästi myöhäisempi kuin I (vrt. valok. 9) ja III taas myöhäisempi kuin II (valok. 15). Hautojen VI ja XII leikkauskohdassa maa oli sekavampaa, mutta kaikesta päätellen edellinen on kaivettu jälkimmäisen päälle.

Kartta 3 osoittaa, miten suuresti hautojen suunnat vaihtelivat. 6-7 hautaa oli jokseenkin suunnassa NE-SW (I, Ia, II, IV, V, VIII ja IX?) yksi NNE-SSW (VI), yksi N-S (XII), 2-3 NW-SE (VII, X, XI?) sekä yksi W-E (III). Myös itse vainajien suunnat haudoissa ovat vaihtelevia. Päiden paikat ilmenivät parhaiten hampaista, joita kaikista osittain kaivetuista haudoista ei löytynyt, sekä maassa näkyvistä pääkallon jäljistä. Niistä nähdään, että ainakin kolmessa haudassa vainajan pää on koilliseen, kahdessa lounaaseen, yhdessä itään, yhdessä luoteeseen, yhdessä ehkä pohjoiseen. Merkille pantavaa on, että esim. päällekkäisissä haudoissa I ja Ia päät ovat vastakkaisiin suuntiin.

Hampaiden sijainti pääkallonkuvioiden suhteen osoitti, että kolmen vainajan (haudat I, II ja VII) kasvot olivat vasemmalle kääntyneet. Luurangon jäännösten puuttuessa jäi epäselväksi, merkitsikö se ehkä kylkiasentoa. Neljä vainajaa oli joka tapauksessa selällään. Haudasta XII hampaat löytyivät sen keskivaiheilta.

Hautojen koko vaihteli huomattavasti: pituus 100 - 200 sm, leveys 35 - 75 sm, syvyys ruokamullan pinnasta 45 - 80 sm, sen alla 35 - 60 sm. Hauta I oli suurin, 200 x 65/75 x 70/80 sm. Pienimmät, Ia (130 x 45 x 60 sm) ja VII (100 x 32 x 60 sm) olivat selvästi lasten hautoja. Savikerros on ilmeisesti vaikuttanut hautojen syvyyteen. Muutamat on hiukan koverrettu saveen (I, II, III, XI, XII), mutta useimpien pohja oli aivan saveen pinnassa (IV, VI, VIII, IX) tai sen yläpuolella (Ia, V, VII, X).

Haudassa VIII oli kaksoishautaus, mikä ilmenee hampaiden perusteella. Koska hautakuoppa on varsin kapea ja selväpiirteinen, on vainajat asetettu siihen yhdellä kertaa ja päällekkäin. Sen poikkileikkauksessa keskivaiheilla näkyvä tumma kerros merkinnee ylempää hautausta (valok. 18; profiili 1). Kaksoishautauksena voi pitää myös hautoja I ja Ia, mutta siinä lapsen arkku Ia on sijoitettu täysikasvuisen hautaan I selvästi jälkeen päin. (valok. 9).

Kahdesta haudasta löytyi arkunnauloja: haudassa I oli yksi isohko, haudassa III useita pieniä. Molemmissa oli myös lahonnutta arkun lautaa. (Haudan I arkusta on Helsingin yliopiston Radiohiiliajoituslaboratoriossa yritetty C¹⁴-ajoitusta (Hel-304), mutta tulokseksi tuli "recent" eli liian nuori ajoitettavaksi tällä menetelmällä.) Haudan III arkku erottui suurimmaksi osaksi kapeana tummana juovana. Vielä paremmat arkun kuviot olivat haudoissa Ia (valok. 9) ja VII (valok. 12-14), mutta niissä puu oli täysin maatunut. Arkku VII vaikutti pyöreäpohjaiselta ja siinä saattoi kysymys olla koverretusta ruuhiarkusta. Arkku Ia on ollut jalkopäähän kapeneva. Arkun kuviota erottui myös haudassa XII. Haudan VI pääpuolella oli näkyvässä lähes suorakulmainen kehä, n. 50 x 25 sm, joka tuskin kuitenkaan merkitsi arkkua.

Kaikista kokonaan kaivetuista samaten kuin muutamasta osittain avatusta haudasta löytyi hampaita. Kuudessa haudassa näkyi kallon jälki tummana kehänä (I, Ia, II, III, VII ja VI). Parissa tapauksessa oli vainajan pään kohdalla sekavuutta. Edellä jo mainittiin, että haudasta XII löytyi hampaita sen keskivaiheilta. Hauta VI leikkasi sitä ja tämä on sekoittanut vanhemman haudan. VI on ilmeisesti nuorempi, sillä siinä kallokuvio ja hampaat olivat paikoillaan. Merkillistä vain, että irralliset hampaat ovat joutuneet vanhemman haudan täytemaahan. Mahdollisesti pellommuokkaus on syyllinen, vaikka hampaat olivat varsin syvässä. Haudassa XI olivat leukaluutkin säilyneet, mutta ne olivat varsin luonnottomassa asennossa alaleuka päällimmäisenä aivan lähellä haudan päätä (valok. 21-22). Haudassa, josta to-

sin kaivettiin vain pieni osa, ei näkynyt mitään merkkejä myöhemmäs-
tä penkomisesta.

Muuten hautojen luut olivat täysin maatuneet eikä maassa voinut ha-
vaita yleensä niistä hahmoakaan. Vain siellä täällä oli aivan peh-
meää luun jätettä, jota ei saanut kunnolla talteen. Parhaiten erot-
tui haudassa I reisiluu (ja sääriluu ?), mutta mitään luurangon jäl-
keä ei siinäkään erottunut.

Lähes kaikkien hautojen täyttemaassa oli hiiltä ja paikoin oli suurem-
piakin hiilijälkiä. Sellaiset olivat esim. haudan VII päällä, hau-
dassa I ja hautojen II ja III leikkauskohdassa. Kunnan hiilinäytteitä
ei niistä kuitenkaan saatu.

Hautojen VI ja XII leikkausalueella oli ruokamullan alla täyttemaan
pinnassa palaneen luun siru (pl 203). Palanutta luuta löytyi myös
ruudun B:1 eteläkulmasta (pl 243).

6. M u u t h a v a i n n o t .

Ruudussa B:1 ei erottunut hautoja lukuunottamatta sen alueelle ulot-
tuvaa haudan I pientä osaa. Kuitenkin sen eteläkulmasta löytyi kol-
mattakymmentä hammasta ja lahon luun jätteitä. Ruokamultakerros, jö-
ka ojamullan vuoksi oli melkoisen vahva, jatkui tässäkin ehyenä, mut-
ta sen alla kerrokset olivat selvästi sekoittuneet. Kertomusten mu-
kaan läheisestä maanottokuopasta, joka maatuneena näkyy lepikköalu-
een reunassa, oli aikoinaan löytynyt pari pääkalloa ja luita, jotka
oli haudattu takaisin. Mahdollisesti niiden uusi paikka on juuri
tässä. Uudelleen haudaus olisi siis tapahtunut ennen ojan kaivamista.
Tiheimmän löytökohdan länsipuolella oli maan sisässä kaksi suurehkoa
kiveä. Kuten sanottu, oäi täällä palanuttakin luuta.

Ruudussa B:1 oli vielä pyöreähkö hiilijälki, Ø 30-35 sm, syvyys n.
30 sm. Sen keskellä oli pari pientä kiveä. Samantapaiset hiilijäljet
olivat myös haudan VII päällä.

Kaivausalueen kaakkoisosassa tuli ruokamullan alta näkyviin kolme
yhdensuuntaista 10-20 sm levyistä tummaa juovaa, suunnaltaan NNE-SSW,
jotka ulottuivat ruoturivien A ja B yli. Niistä läntisin, a, kulki
haudan VI yli miltei sen pituussuunnassa, b oli siitä n. 50-60 sm
päässä, c taas edellisestä 15-20 sm. Varsinkin ruudussa B:1 näytti
juovien a ja b välillä kulkevan WSW-ENE suuntaisia n. 5 sm leveitä
juovia. Juovasta b löytyi 4 melko uuden näköistä rautanaulaa. Viides
naula oli niiden kanssa samalla linjalla, kuudes löytyi juovan a vie-
reltä, seitsemäs irtomaasta. Nämä juovat nauloineen ovat nähtävästi
peräisin jostakin puurakennelmasta (kaatuneesta aidasta ?), jolle

tuskin on tekemistä kalmiston kanssa. Kuitenkin se on ojaa vanhempi, koska oli jäänyt ojamultien alle.

7. H a m p a a t .

Hammaslääkäri Helena Pohjakallio on tarkastanut löytyneitä hampaita ja tullut seuraavanlaisiin tuloksiin:

Hauta I, KM 18979:1 pysyviä hampaita. Täysikasvuinen ihminen.

Ia, KM 18979:3 pysyviä ja maitohampaita. Lapsi, 6-9 v. ?

II, KM 18979:4 pysyviä hampaita. Täysikasvuinen.

III, KM 18979:5 pysyviä, säilyneet paremmin kuin edelliset.

Täysikasvuinen.

(IV - V, ei hampaita)

VI, KM 18979:16 pysyviä hampaita. Täysikasvuinen.

VII, KM 18979:17 pysyviä ja maitohampaita. Lapsi, 6-9 v. ?

VIII, KM 18979:18 pysyviä ja vaihduntahampaita. Kaksi ihmistä, joista ainakin toinen nuori.

(IX - X, ei hampaita)

XI, KM 18979:19 pysyviä hampaita, kuluneita. Vanha tai keski-ikäinen.

XII, KM 18979:21 pysyviä kulmahampaita. Täysikasvuinen.

Ruutu B:1, KM 18979:24 pysyviä ja maitohampaita. Hyvä kunto, juuretkin säilyneet. Vaikuttavat edellisiä myöhäisemmiltä. Täysikasvuinen ja lapsi.

8. K a l m i s t o n l a a j u u s .

Kalmiston laajuuden tarkempi määrittely jäi 1972 muutaman koekuopan varaan. Kolme n. 1 m² laajuista kuoppaa kaivettiin ruuturivin A yläreunan jatkeelle kaivausalueesta luoteeseen. (kartta 1). Kuopat A, 20 m kaivausalueen N-kulmasta, ja C, 40 m samasta pisteestä, eivät antaneet mitään tulosta. Kuopassa B, 30 m mainitusta pisteestä, oli ruokamullassa kiviä ja rautanaula (KM 18979:33). Ruokamullan alla tuli kuopan S-kulmassa näkyviin osa tummaa läikkää, jossa oli kiviä ja hiiltä. Mahdollisesti kysymyksessä on hautakuvio. Koekuoppa D kaivettiin 10 m koilliseen kuopasta A. Siinä oli hiiliä varsin syvälläkin.

Vaikuttaa siis siltä, että kalmisto ulottuu ainakin 30 m luoteeseen kaivausalueesta. Pylkkästen maille ei koekuoppia kaivettu, mutta ker-
toman mukaan sieltäkin on löydetty ihmisluita. Myös nimitys Kappelin-
pelto ulottuu sinne.

9. Y h t e e n v e t o .

Kesän 1972 tutkimukset Kappelinpellolla jäivät koeluontoisiksi. Joka-
tapauksessa ne vahvistivat, että paikalla on kalmisto, jossa hautoja
näyttää olevan jokseenkin paljon. Hautojen osittaisesta päällekkäi-
syydestä ja hampaiden erilaisesta säilyneisyydestä päätellen ei ky-
symyksessä liene tilapäinen hautapaikka vaan hautauksia on suoritet-
tu pitemmän ajan kuluessa.

Kalmiston iästä ei toistaiseksi voi sanoa mitään varmaa. Perimätieto-
kaan ei anna mitään kiinnekohtia. C¹⁴-ajoitus haudan I arkunlaudasta
ei sekään sano mitään: menetelmällä voidaan saada ajoituksia 1700-
luvultakin ja jos haudat olisivat sitä nuorempia, luulisi niistä tie-
detyn viime vuosisadalla enemmän. Ilmeisesti näytteen kohdalla on jo-
kin vika.

Kuten sanottu, paikalla olleesta kirkosta tai kappelista ei ole asia-
kirjatietoja, mikä saattaa merkitä korkeata ikää. Toistaiseksi ei
mitään rakennusta ole varmuudella todettu, mutta sellaisesta kertova
perimätietoa ei liene aihetta epäillä.

Itse haudat eivät myöskään anna viitettä iästä. Niiden suunnat ja
vainajien sijoitus niissä vaihtelevat suuresti. Ehkä on syytä todeta,
että kristillisenä vakiosuuntana pidetty itä-länsi, pää lännessä, ei
esiinny ainoassakaan tutkituissa 13 haudassa.

Löydöttömyydenkään perusteella ei koko kalmiston kristillisyydestä
voi tehdä johtopäätöksiä, koska kaivausalue oli varsin pieni. Esim.
Lappeen Kauskilan Kappelinmäessä oli kaikkiaan toistasataa hautaa,
joista vain muutamat olivat esineellisiä. Palaneen luun sirut Kappel-
linpellosta voivat merkitä alueella jopa polttohautoja.

Helsingissä 1.3.1973

Matti Hänninen

Paikkaa koskevia tietoja:

- 1938 Sarasmo E., Mikkelin ja Juvan seutujen kiinteitä muinais-
jäännöksiä, s. 25,26,34,36. Inv.kertomus. Top.ark.
- 1947 Savon historia I , s. 62, 94.
- 1957 Poppius Liisi, Juvan historia s. 24-26
- 1972 M.Huurteen kaivaus
M.Perkon pikainventointiluettelo: Juva 4

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

x

vanha pelto

500 x 62/75 mm

70 - 80 mm

pyöriseväinen suorakaide

(1)

(2)

(3)

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto
kallia 28-puolella

(1) Tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

1927. 2. tutkimus, vanha vuokari pelto

Kalmisto: J u v a Kappelinpelto

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: Ia Esineellinen Esineetön
 Haudan sijainti: ruudut A-B/2 Suunta: NE-SW
 Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾ Laajuus: 130 x 45 sm
 Syvyys: n. 60 sm
 Muoto: lähes suorakaide

Löydöt täytemaasta

Rautakuonaa
 Palaneita luita
 Maatuneita luita
 Saviastianpaloja
 Hiiltä
 Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä²⁾
 Tuolta
 Karvoja
 Tekstiilejä
 Luurangon jäännöksiä³⁾
 Eläinten luita ja hampaita
 Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

1) Sijaitsi haudan I länsineljänneksessä, erottui siitä selvästi väriltään tummanruskeana

2) Arkusta näkyvissä selvä tumma juova (pl 243/252). Koko n. 80 x 20/25 sm. NE-pää leveämpi.

3) Vainajan pää koillisessa (A:2). Kallon kuvio selvä (pl 246), hampaat sen alaosassa keskellä (pl 250).

Sekä pysyviä että maitohampaita. Vainajan ikä 6 - 9 v ?

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: II Esineellinen — Esineetön x
 Haudan sijainti: ruudut A-B/2 Suunta: NE-SW
 Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa 1) Laajuus: 150 x 40-45 sm
 Syvyys: 65-70 sm
 Muoto: pyöristyväpäinen suorakaide

Löydöt täytemaasta Rautakuonaa
 Palaneita luita
 Maatuneita luita
 Saviastianpaloja
 Hiiltä ¹⁾
 Muuta

Löytötaso Arkun jäännöksiä
 Tuohta
 Karvoja
 Tekstiilejä
 Luurangon jäännöksiä ²⁾
 Eläinten luita ja hampaita
 Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

- 1) Täytemaa tiivistä tummanharmaata hiesua. Hauta ulottuu osaksi saveen, pohjalla pienehköjä kiviä (pl 273-281)
 Haudan III pää leikkaa länsikulmausta, rajalla vahva hiili. Pyöreähkö hiilijälki, ϕ n. 7 sm, pl 217, haudan jalkopäässä.
 2) Vainajan pää lounaassa (B:2). Kallon kuvio selvä, hampaat sen NW-laidassa (pl 281). Hampaat pysyviä.

Kalmisto: J u v a Kappelinpelto

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: III Esineellinen Esineetön
 Haudan sijainti: ruudut A-B:2/B:3 Suunta: WNW-ESE

Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

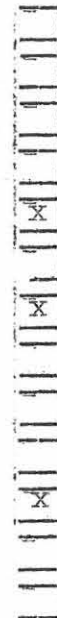
Hautakuoppa¹⁾ Laajuus: (110) x 50 sm (kaivettu osittain)
 Syvyys: n. 70 sm
 Muoto: lähes suorakaide

Löydöt täytemaasta

Rautakuonaa
 Palaneita luita
 Maatuneita luita
 Saviastianpaloja
 Hiiltä¹⁾
 Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä²⁾
 Tuhta
 Karvoja
 Tekstiilejä
 Luurangon jäännöksiä³⁾
 Eläinten luita ja hampaita
 Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.
18979:6	naula, haudan NE-kulma	ruutu A:2	254
:7	naula, haudan N-sivu	" A:2	254
:8	naula, " "	" A:2	254
:9	naula, " "	" A:2	254
:10	naula, " "	" A-B:2	254
:11	naula, " E-pää	" B:2	264
:12	naula, " keskiosa	" B:2	264
:13	naula, " "	" B:2	269

1) Täytemaa tiivistä harmaata hiesua, ruskeampaa kuin haudassa II, jonka kulmaa sen pää leikkaa. Hautojen rajalla vahva hiili. ESE-päässä kallokuvion kohdalla haudan pohjalla pieni kivi. WNW-pää kaivamatta (B:3).

2) Naulojen lisäksi arkusta jäljellä tumma juova sekä hiukan puun jätettä (pl 262).

(käännä)

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

3) Vainajan pää idässä (B:2). Selvä kallokuvio (pl 274), hampaat alhaalla keskellä (pl 287).

Hampaat pysyviä, säilyneet paremmin kuin esim. haudassa II.

Kalmisto: J u v a Kappelinpelto

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: IV Esineellinen Esineetön
 Haudan sijainti: ruudut A-a:2 Suunta: NE-SW
 Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾ Laajuus: (90) x 60 sm (kaivettu osittain)
 Syvyys: n. 60 sm
 Muoto: pyöristyväpäinen suorakaide

Löydöt täytelmästä

Rautakuonaa
 Palaneita luita
 Maatuneita luita²⁾
 Saviastianpaloja
 Hiiltä¹⁾
 Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä
 Tuhta
 Karvoja
 Tekstiilejä
 Luurangon jäännöksiä³⁾
 Eläinten luita ja hampaita
 Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

1) täytettä tiivistä tummanharmaata hiesua. Eteläkulmassa iso maakivi, pl 236.

Iso hiili täytämään pinnassa, pl 219

2) Laho luu (KM 18979:15) ruokamullan ja täytämään rajassa, pl 212.

3) Vainajan nää ilmeisesti koillisessa, kaivamatta jääneessä osassa (a:2).

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

A series of approximately 45 horizontal lines for data entry.

Kalmisto: J u v a Kappelinpelto

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: VI Esineellinen Esineetön
 Haudan sijainti: ruutu A:1 Suunta: NNE-SSW
 Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Kiveys:

Hautakuoppa¹⁾ Laajuus: 180 x 60 sm
 Syvyys: n. 70 sm
 Muoto: pyöristylväpäinen suorakaide

Löydöt täytelmästä

Rautakuonaa
 Palaneita luita²⁾
 Maatuneita luita
 Saviastianpaloja
 Hiiltä
 Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä³⁾
 Tuhta
 Karvoja
 Tekstiilejä
 Luurangon jäännöksiä⁴⁾
 Eläinten luita ja hampaita
 Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

- 1) Tiivistä harmaata hiesua. Keskivaiheilla haudan pohjalla iso maakivi, pl 238.
 Haudan XII pää leikkaa haudan VI päätä. Sekava alue, XII ilmeisesti vanhempi.
- 2) Palaneen luun siru (18979:22), pl 203, täytämään pinnasta.
- 3) Haudan koillispuolella tumma arkunjälki ?
- 4) Vainajan pää koillisessa. Kallokuvio selvä (pl 229), hampaat alhaalla keskellä (pl 235). Pysyvät hampaat.

Kalmisto: J u v a Kappelinpelto

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: VII Esineellinen Esineetön
 Haudan sijainti: ruutu B:2 Suunta: NW-SE
 Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾

Laajuus: 100 x 37 sm

Syvyys: 60 sm

Muoto: suorakaide, NW-pää pyöristyy

Löydöt täyttemaasta

Rautakuonaa

Palaneita luita

Maatuneita luita

Saviastianpaloja

Hiiltä

Muuta

LöytötasoArkun jäännöksiä²⁾

Tuolta

Karvoja

Tekstiilejä

Luurangon jäännöksiä³⁾

Eläinten luita ja hampaita

Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.
1)	Hautakuopan päällä kaksi hiililäikkää, n. 25 x 25 sm	pl 244/248,	
	ja n. 35 x 50 sm	pl 238/246. Täyttemaa tummahkoa hiesua. Leikkaa hautaa III hiukan, sitä nuorempi (?)	
2)	Arkku erottui selvänä suorakaiteena, 85 x 25 sm	(pl 255).	
	Pohja kaukalomainen, pyöreäpohjainen (?), ehkä koverrettu ruuhiarkku.		
3)	Vainajan pää luoteessa. Kallokuvio selva, hampaat sen kaakkois-		
	laidassa (pl 256).		
	Hampaat pysyviä ja maitohampaita. Vainajan ika 6-9 v (?)		

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

A series of horizontal lines for recording findings.

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: VIII

Esineellinen

Esineetön

Haudan sijainti: ruudut B-C:2

Suunta: NE-SW

Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾

Laajuus: (70) x 40 sm (kaivettu osittain)

Syvyys: n. 50 sm

Muoto: suorakaide

Löydöt täyttemaasta

Rautakuonaa

Palaneita luita

Maatuneita luita²⁾

Saviastianpaloja

Hiiltä

Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä

Tuohta

Karvoja

Tekstiilejä

Luurangon jäännöksiä²⁾

Eläinten luita ja hampaita

Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

1) Täyttemaa tummahkoa hiesua. Haudan poikkileikkauksessa erot-
tui n. 30 sm syvyydessä tummempi kerros, samoin pohjalla.

SW-pää kaivamatta (C:2).

2) Täyttemaassa oli aivan pehmennyt putkiluu, pl 272. Hampaita
löytyi kahdesta kohdasta: aivan läheltä sen NE-päätä, pl 289,
ja NE-pään kaakkoisosasta, pl 279/283. Kallokuviota ei erot-
tunut, ei myöskään arkkua.

Hampaat osoittavat, että vainajia on ollut kaksi. Joukossa
on pysyviä ja mahdollisesti myös maitohampaita (vaihdunta-
hampaita). Ainakin toinen vainajista ollut nuori, ehkä molem-
mat.

Hautakuoppa on kapea ja varsin säännöllinen, joten jälkihau-
taus tuskin tulee kysymykseen. Ilmeisesti vainajat on haudat-
tu yhtä aikaa ja päällekkäin.

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

Blank lined area for recording findings.

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

1977 - 1978

Kuusi

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

1977 - 1978

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: X Esineellinen Esineetön
Haudan sijainti: ruutu A:1-I Suunta: NW-SE
Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾ Laajuus: (70) x 35 sm (kaivettu osittain)
Syvyys: n. 65 sm
Muoto: pyöristylväpäinen suorakaide

Löydöt täytämästä

Rautakuonaa
Palaneita luita
Maatuneita luita
Saviastianpaloja
Hiiltä
Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä
Tuhta
Karvoja
Tekstiilejä
Luurangon jäännöksiä
Eläinten luita ja hampaita
Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o Esine Sijainti Pl.

1) Täytämä keltaista hiekkaa, erosi siinä suhteessa muista.
Vainajan pää nähtävästi kaivamattomassa SE-päässä (A:I)

Esinelöydöt

N:o

Esine

Sijainti Pl.

A series of horizontal lines forming a table structure for recording archaeological findings.

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: XI

Esineellinen

Esineetön

Haudan sijainti: ruudut B:2-3

Suunta: NW-SE

Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa 1)

Laajuus: (20) x 40 sm (vain pieni osa kaivettu)

Syvyys: n. 45 sm

Muoto: suorakaide ?

Löydöt täytemaasta

Rautakuonaa

Palaneita luita

Maatuneita luita²⁾

Saviastianpaloja

Hiiltä

Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä

Tuhta

Karvoja

Tekstiilejä

Luurangon jäännöksiä²⁾

Eläinten luita ja hampaita

Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.

1) Täytemaa harmaata hiesua. Vain pieni osa SE-päästä kaivettu.

2) Vainajan pää kaakossa aivan hautakuopan paässä. Kallokuva ei näkynyt ja luut näyttivät olevan sekaisin. Leukaluita oli jäljellä, ne olivat ylösalaisin, alaleuka päällä ja leuaankärki lounaaseen, yläleuka taas itään päin. Ne eivät myöskään olleet haudan pohjalla, vaan runsaan 30 sm syvyydellä, n. 15 sm pohjasta, pl 271. (ks valok. 21 ja 22). Ylempänäkin täytemaassa oli lahoa luun jätettä.

Huolimatta luiden epäjärjestyksestä näytti hautakuoppa penkottomalta.

Hampaat ovat kuluneita, ilmeisesti vanhan tai keski-ikäisen henkilön.

Ruumishaudan löytöselostus

Haudan numero: XII

Esineellinen —

Esineetön X

Haudan sijainti: ruudut A:1-I

Suunta: N-S

Löytökohdan ulkonäkö ennen kaivausta: vanhaa peltoa

Käveys: -

Hautakuoppa¹⁾

Laajuus: n. 150(?) x 50/60 sm

Syvyys: n. 70 sm

Muoto: etelään kapeneva suorakaide.

Löydöt täytemaasta

Rautakuonaa

Palaneita luita¹⁾

Maatuneita luita¹⁾

Saviastianpaloja

Hiiltä

Muuta

Löytötaso

Arkun jäännöksiä²⁾

Tuohta

Karvoja

Tekstiilejä

Luurangon jäännöksiä³⁾

Eläinten luita ja hampaita

Saviastianpaloja

Esinelöydöt

N:o	Esine	Sijainti	Pl.
1)	Täytemaa harmahtavaa hiesua. Pohjoispää leikkaa haudan VI koillispäätä. Alue sekavaa, mutta XII ilmeisesti nuorempi. Palaneen luun siru (KM 18979:22) täytemaan pintaosasta molempien hautojen yhteiseltä alueelta, pl 203. Lahoja luuta täytemaassa, pl 203.		
2)	Haudan pohjoispäässä suorakulmaisen arkun kuviota, leveys n. 40 sm, pl 245		
3)	Hampaita haudan keskivaiheilta, pl 241/249. Pysyviä kulmahampaita.		

Ruumiskalmiston tutkimus J u v a n Remojärven
kappelinpellolla 1973.

Kesän 1972 kaivausten jälkeenkin Savonlinnan kesäyliopisto osoitti kiinnostusta tutkimusten jatkamiseen kappelinpellon kalmistossa. Kesäyliopiston ja Suomen Kasvatusopillisen Yhdistyksen Juvalla 1973 järjestämän aluekulttuurin seminaarin yhteydessä näytti tähän tulevan tilaisuus. Valmisteluvaiheessa jäi kosketus seminaarin ja museoviraston välillä kuitenkin heikoksi ja vasta Juvalla selvisi, ettei varsinaisissa seminaarilaisissa ollutkaan kokopäiväisiä työntekijöitä kaivauksia varten. Haukivuorelta saatiin kuitenkin vaivattomasti kolme kaivauspulasta, Pirkko Junni, Jarmo Leaksen ja Kirsti Laatikainen ja lisäksi varsinaisista seminaarilaisista 2 - 3 oli päivittäin mukana kaivauksella. Niinpä kaivaus suoritettiin koe-kaivauksena seminaarin toiminta-aikana, 11. - 22.6. 1973. Sitä johti allekirjoittanut, maisteri Matti Huurre museovirastosta, apulaisenaan hum.kand. Nikko Perkkio.

Kaivausalueet 1973.

V:n 1972 pääkaivausalue käsitti neliönmuotoisen, 4 x 4 m suuruisen alan, ruudut A:I - II sekä B:I - II, perimätiedon mukaisen "kirkonpaikan" lähellä. 1973 avattiin alue tämän alan ylä- eli koillisreunan, missä oli tullut esille kolmen haudan, IV, V ja IX, päät.

Tässä kaivettiin ruudut a:I - II sekä 1 m levyinen koeoja b - d:II. Aikaisemman kaivausalueen alapuolelle kaivettiin samoin metrin levyinen koeoja G - H:II.

Laajempia koelajeja avattiin myös ylemmän "viinikellarikuopan" itäpuolelle, ruudut a:4 - 6, sekä pellolle tulevan tien varteen, ruudut h - j:1. Lisäksi peltoalueelle kaivettiin n. 1 x 1 m suuruisia koekuoppia A:VII, a:XIV, a:XVII~~II~~, E:VII~~II~~, E:XII, E:XVII, d:VII~~II~~, f:XVII ja n:XVII.

Haudat

Haudan IV lounaispäästä tuli 1972 esille jo 90 cm alue, mikä silloin kaivettiin loppuun. 1973 osoittautui, että kysymyksessä oli kokonsuudessaan n. 210 cm pitkä ja 55 cm leveä NE-SW-suuntainen hauta. Vainajan pää oli koillisessa, sen merkinä näkyivät kellonkuvio ja hampaat. Ilmeisesti hän oli ollut haudassa selällään. Haudassa oli myös lahonnutta luuta sekä arkun jäännöksiä. Viimeksi mainituista on tehty radiohiiliajoitus (Hel-1272), jonka tulokseksi tuli 480 ± 90 BP.

Haudasta V näkyi 1972 n. 40 cm. Sen kooksi tuli n. 185 x 55 cm ja suunta oli ENE - WSW. Haudan XIII kaivaminen oli tuhonnut sen itäkoillisen osan, missä vainajan pää ilmeisesti oli ollut.

V:n 1972 kaivausalueen itäkulmassa näkyi hiukan myös hautakuviota IX. Uudella kaivausalueella se ei kuitenkaan jatkunut selvänä vaan sen ja haudan XIII välillä maa oli sekavaa. Mahdollisesti kysymyksessä on ollut lähes pohjois-eteläsuuntainen hauta, joka on ulottunut myöhemmin kaivetun haudan XIII alueelle.

Hauta XIII oli edellisiä selvästi myöhäisempi ja kuten sanottu, se on osittain tuhonnut haudan V sekä ilmeisesti myös haudan IX. Se on kooltaan n. 175 x 50 cm ja suunnaltaan ENE - WSW; vainajan pää näyttää olleen idemmässä päässä. Siitä löytyi hampaista, jotka kuitenkin olivat n. 60 cm haudan päädystä. Ne ovatkin ehkä peräisin tuhottuneista haudoista.

Haudan XIII ja IX välillä olleesta pengotusta alueesta löytyi 3 rautanaulas ja lahonneen puun jätteitä.

Valitettavasti vain hauta IV saatiin kaivetuksi loppuun, muulla alueella kaivaus jäi kesken. Kaivettu alue peitettiin muovilla ennen täyttämistä, joten kaivauksen jatkaminen on sen kohdalla mahdollista.

Koelajista ja -kuopista tuli siellä täällä esille ruokamullan alta

näkyviin mahdollisia hautakuvioita, joita ei peljastettu enempää eikä kaivettu syvemmälle. Niitä oli koealojen G:II, E:VII, c:II, d:II sekä n:XVII kohdilla. Edellisenä vuonna sellainen tuli esiin koekuopan B (= a:XVII) kohdalta.

Muut havainnot.

Käytettävissä olevan työvoiman avulla ei lyhytaikaisen kaivauksen aikana ollut mahdollista tutkia lepikon alla olevia maan ja kivien täyttämiä "viinikellareita". Sen sijaan niistä ylemmän itäpuolelle, lähelle "kirkon" muistokiveä, avattiin pieni koealue a:4-6. Siinä tuli esiin isohkoja kiviä, jotka saattoisivat kuulua jonkin rakennuksen perustaan, mutta tutkimus jäi niin vähäiseksi, ettei sen perusteella voi varmuudella sanoa, mistä on kysymys. Kivet jätettiin paikoilleen ja peitettiin.

Kivikkoa tuli esiin myös ylemmäksi kaivetun koealan h-j:1 kohdalta, mutta se on selvästi luontaista. Myös muutamissa koekuopissa oli kiviä, lähinnä kai tavallisia peltokiviä.

Koekuopissa oli myös hiiliä, jotka ainakin osittain kuulunevat pellon yhteyteen. Koekuopassa E:XII muodosti vahvasti hiilensekainen maa kuitenkin ruokamullan alla selväreajaisen alueen, mutta sen laajuus jäi selvittämättä. Sen kohdalla oli myös n. 1,2 m pitkä ja n. 7 cm paksu hiiltynyt puu.

Yhteenveto.

Myös vuoden 1973 kaivaus jäi siis koetutkimuksen luontoiseksi. Se vahvisti käsitystä, että kalmisto on varsin laaja: merkkejä siitä näkyi koekuopissa pääkaivausalueesta n. 40 m pohjoiseen, 30 m luoteeseen ja n. 10 m länteen ja lounaaseen. Etelään ja itään sen ulottuvuus jäi viljelyksen takia toteamatta, mutta sieltäkin, Kaipeelan pellosta, on löytynyt luuta. Todennäköisesti hautoja ei kuitenkaan

koko alueella ole niin tiheässä kuin pääkaivausalueella.

Haudan IV hiilinäytteen C14-analyysin tulos 480 ± 90 merkitsee aikaa 1470 ± 90 jKr, ts. 1380 - 1560 jKr. Sen mukaan kalmisto on ollut siis käytössä lähinnä 1400-luvulla. Hautojen sijainti osittain toistensa päällä osoittaa sen joka tapauksessa olleen käytössä pitkän aikaa.

Monet kysymykset jäävät kappelinpellon kohdalla vielä avoimiksi; Ortodoksinen vai roomalaiskatolinen? Millainen "kappeli" paikalla on ollut? Jne. Ainoa mahdollisuus vastausten saamiseksi on tutkimusten jatkaminen. Ne voisivat tuottaa myös esinelöytöjä, joiden avulla voisi ehkä täsmentää kalmiston käyttöaikaa. Lyhytaikaiset ja muutamalla kaivajalla suoritettavat tutkimukset eivät kuitenkaan liene paikalla enää tarkoituksenmukaisia.

UNIVERSITY OF WASHINGTON
 QUATERNARY ISOTOPE LAB
 RADIOCARBON CALIBRATION PROGRAM 1987
 REV. 2.0

Calibration file(s): ATM20.14C
 Listing file: C14FIL.TXT
 Plot file: C14FIL.PLT

Hel-1272

Radiocarbon Age BP	480.0 ± 90.0	Reference(s)
Calibrated age(s)	cal AD 1431	(Stuiver and Pearson)
	cal BP 519	
cal AD/BC (cal BP) age ranges obtained from intercepts (Method A):		
one Sigma**	cal AD 1398-1468 (552- 482)	
two Sigma**	cal AD 1290-1640 (660- 310)	

Summary of above ---

minimum of cal age ranges (cal ages)	maximum of cal age ranges:
one sigma	cal AD 1398 (1431) 1468
	cal BP 552 (519) 482
two sigma	cal AD 1290 (1431) 1640
	cal BP 660 (519) 310

cal AD/BC age ranges (cal ages as above) from probability distribution (Method B):

% area enclosed	cal AD (cal BP) age ranges	relative area under probability distribution
68.3 (one sigma)	cal AD 1311-1353 (639- 597)	.19
	1384-1507 (566- 443)	.81
95.4 (two sigma)	cal AD 1289-1530 (661- 420)	.85
	1550-1634 (400- 316)	.15

References for datasets [and intervals] used:

Stuiver, M and Pearson, GW, 1986, Radiocarbon, 28, 805-838.

Comments:

!This standard deviation (error) may include a lab error multiplier.
 IF SO SPECIFY!

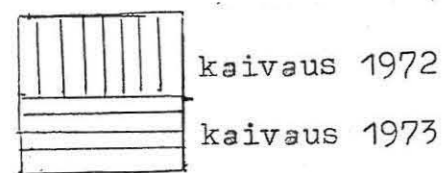
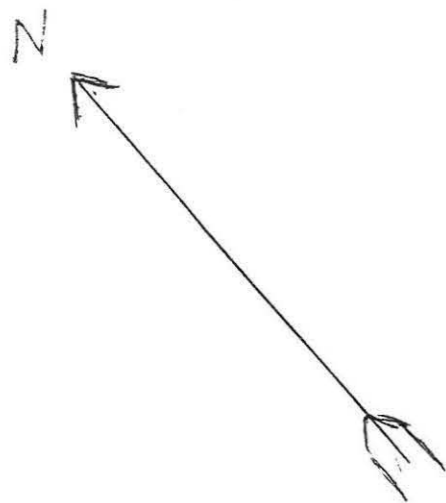
** 1 sigma = square root of (sample std. dev.²+ curve std. dev.²)
 2 sigma = 2 x square root of (sample std. dev.²+ curve std. dev.²)

0* represents a "negative" age BP
 1955* denotes influence of bomb C-14

J U V A
 Remojärvi
 Kappelinpelto
 Kaivaukset 1972 ja 1973

M. Huurre

kaivaus 1972

kaivaus 1973

hautoja

hiiltä

kiviä

1. muistokivi

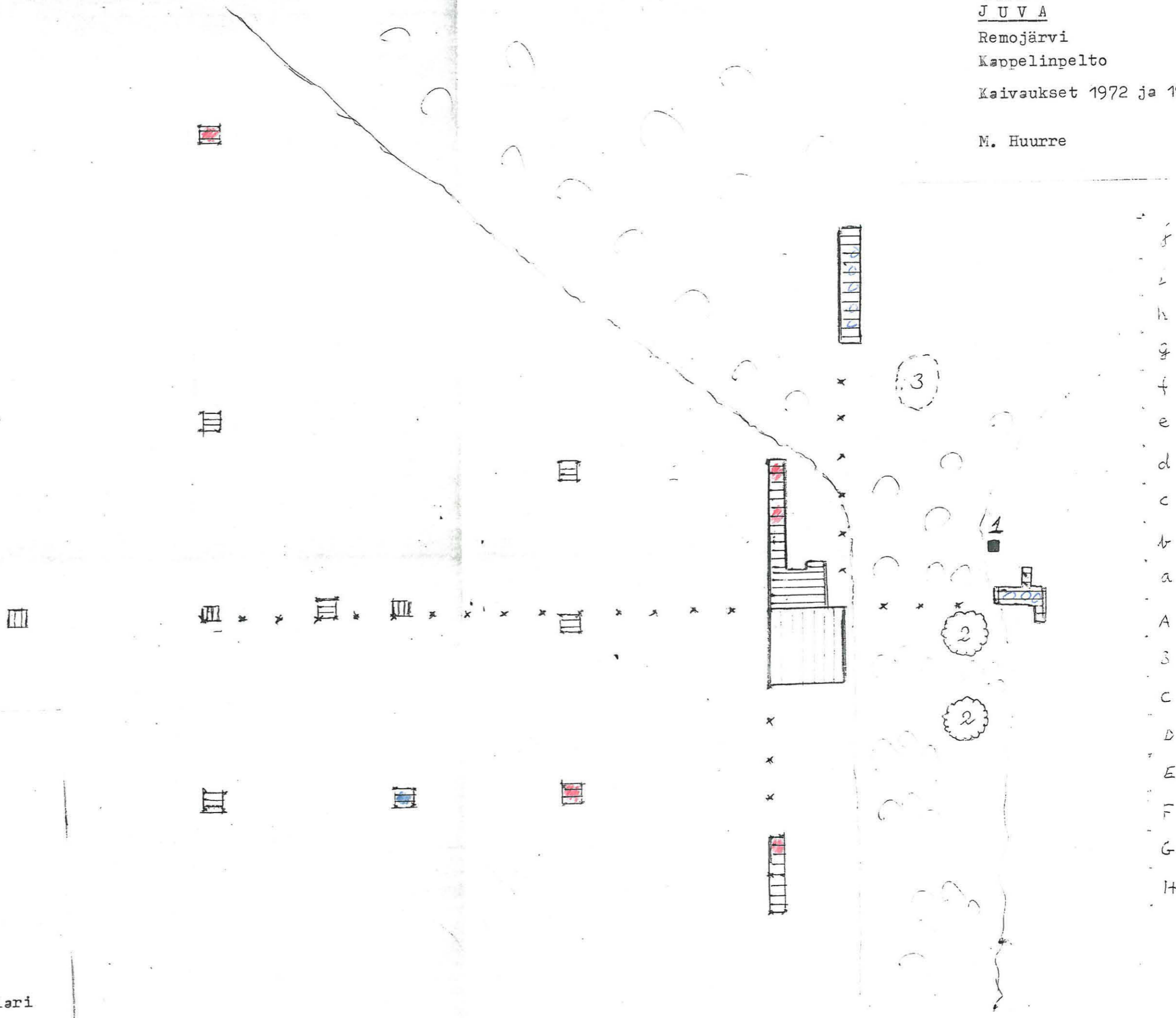
2. "viinikellarit"

3. vanha perunskellari

Mittakaava 1 : 200

XVII XVI XV XIV XIII XII XI X IX VIII VII VI V IV III II I 2 3 4 5 6

g
f
e
d
c
b
a
A
B
C
D
E
F
G
H

J U V A

Remojärvi

Kappelinpelto

Haudat

1972 ja 1973

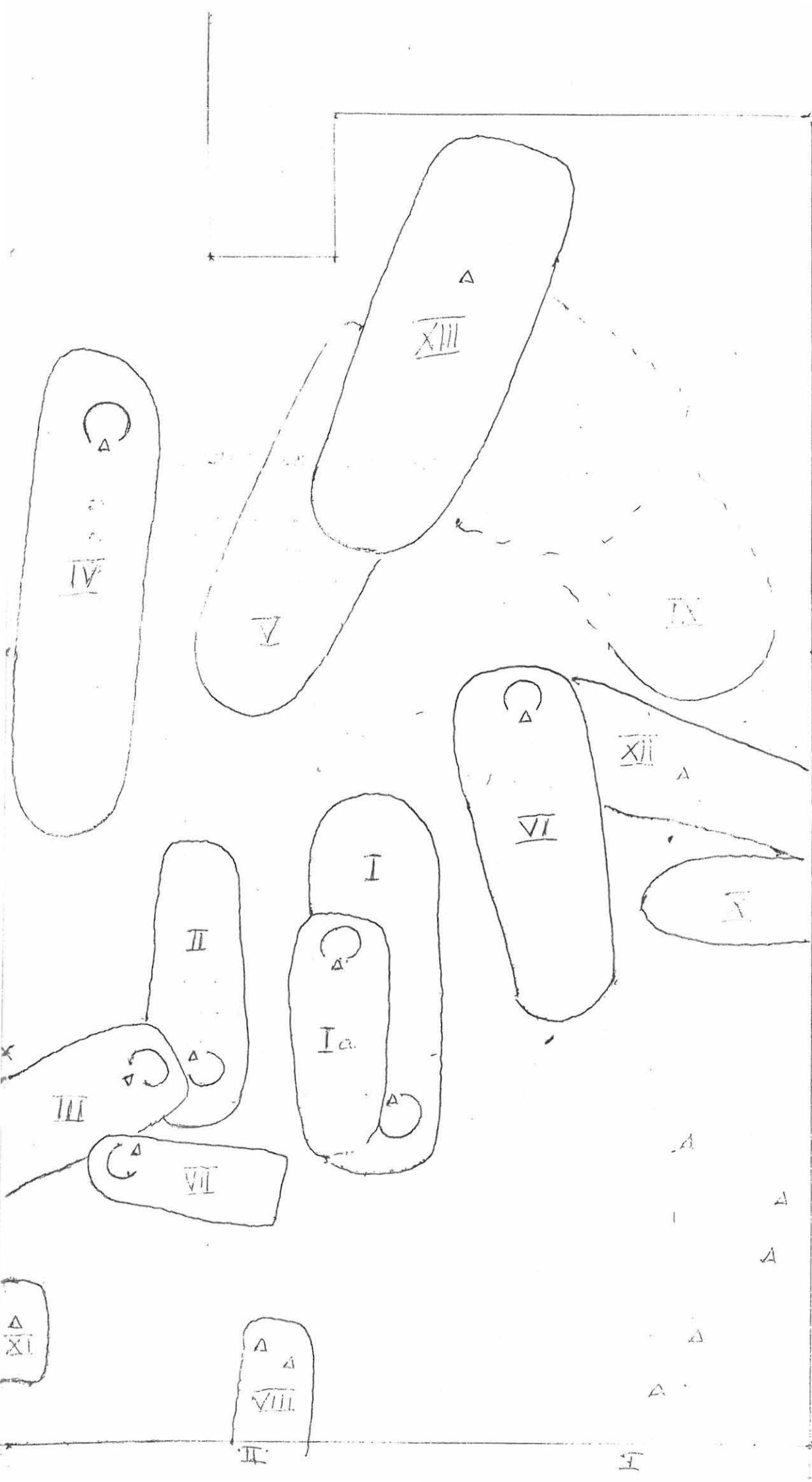
Mittakaava

1 : 25

○ kallon
jälki

△ hampaite
arkkua

C14-ajoitus

KARTTA 1

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO.
M. HUURRE 1972

KAIPEELAAN →

2⁴³

KELLMAN

2⁵²

KAPALE

EIMÄKI

KAPPELIN-

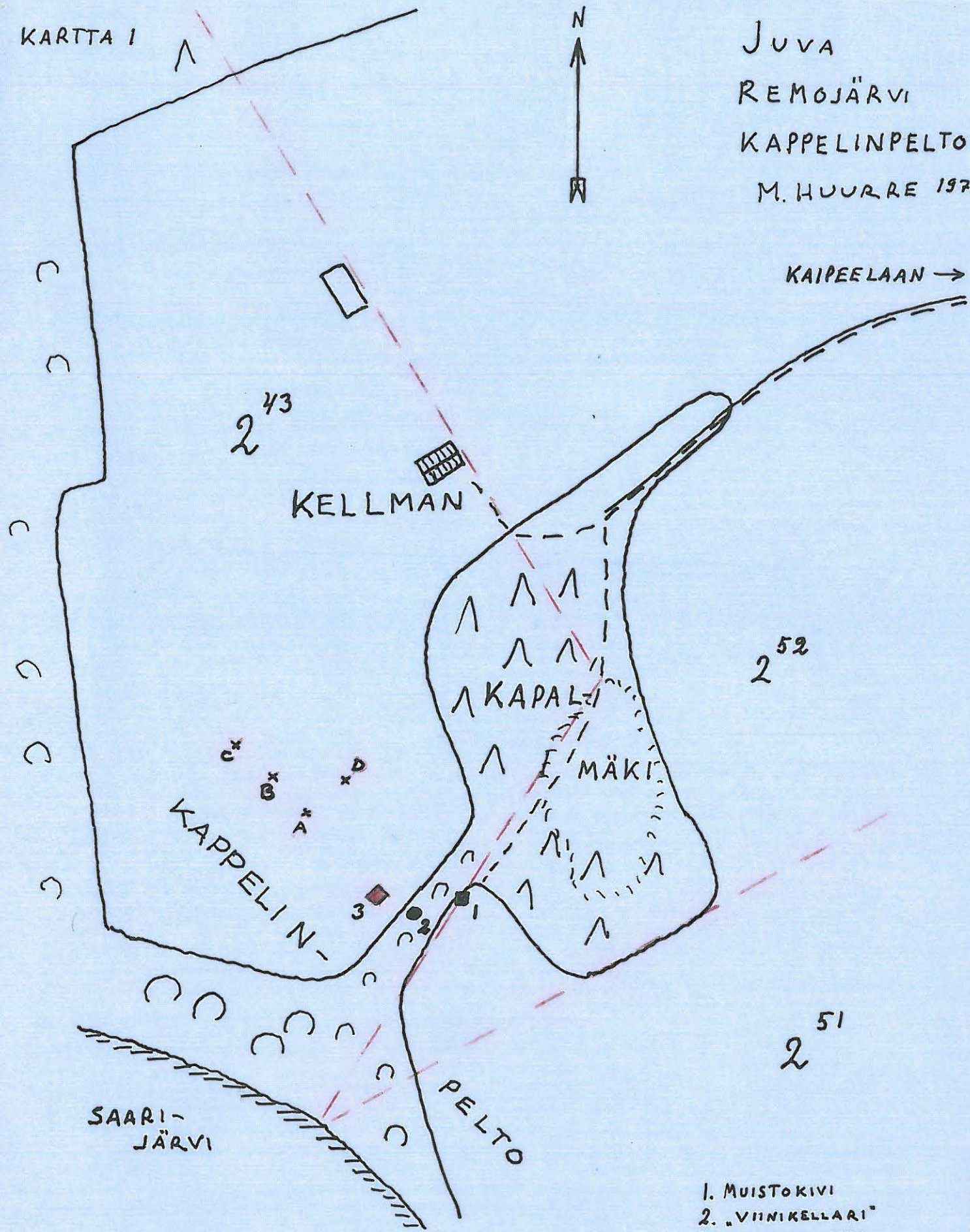
2⁵¹

PELTO

SAARI-
JÄRVI

- 1. MUISTOKIVI
- 2. "VIINIKELLARI"
- 3. KAIVAUS 1972
- A.-D. KOEKUOPAT

1:1000

JUVA REMOJÄRVI KAPPELINPELTO

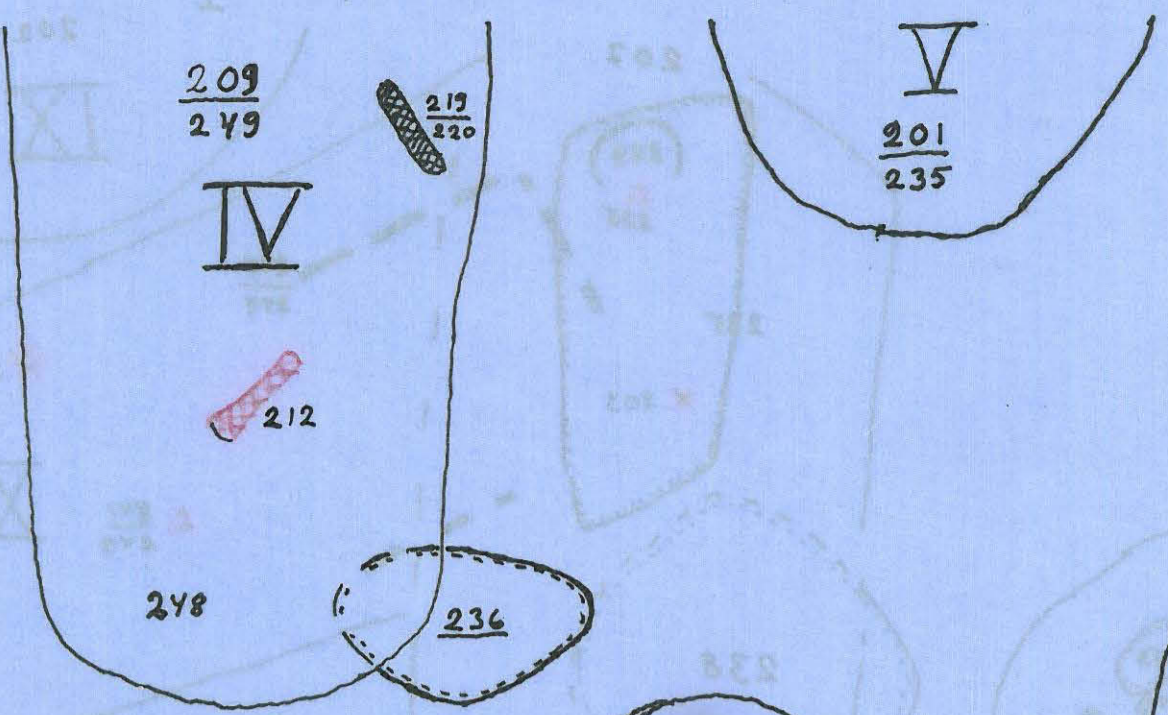
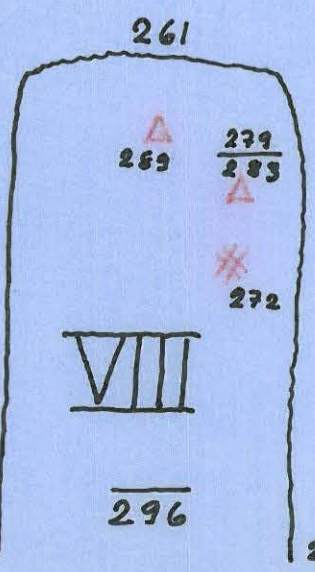
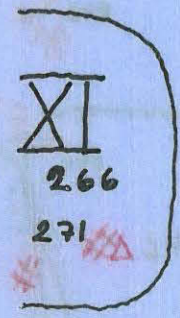
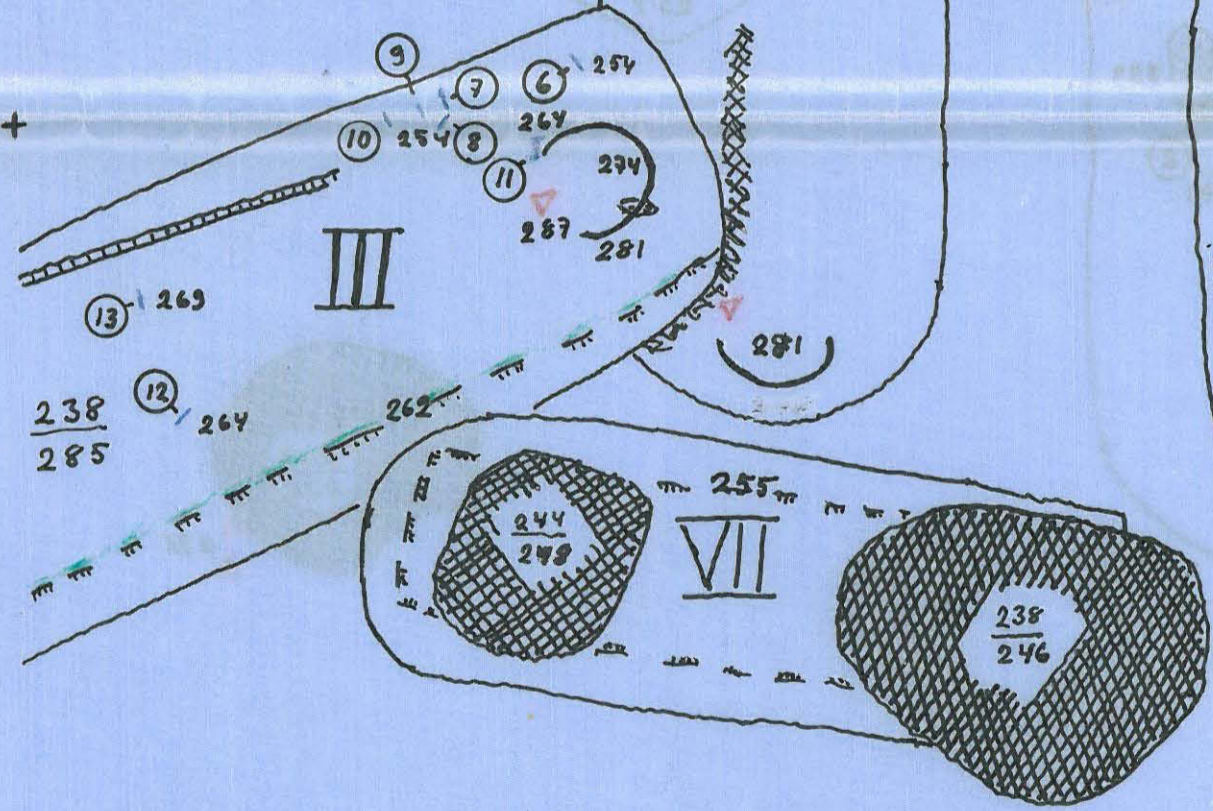
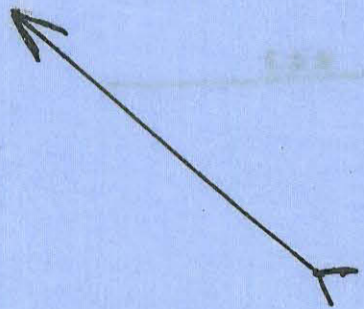
M. HUURRE 1972

1:10

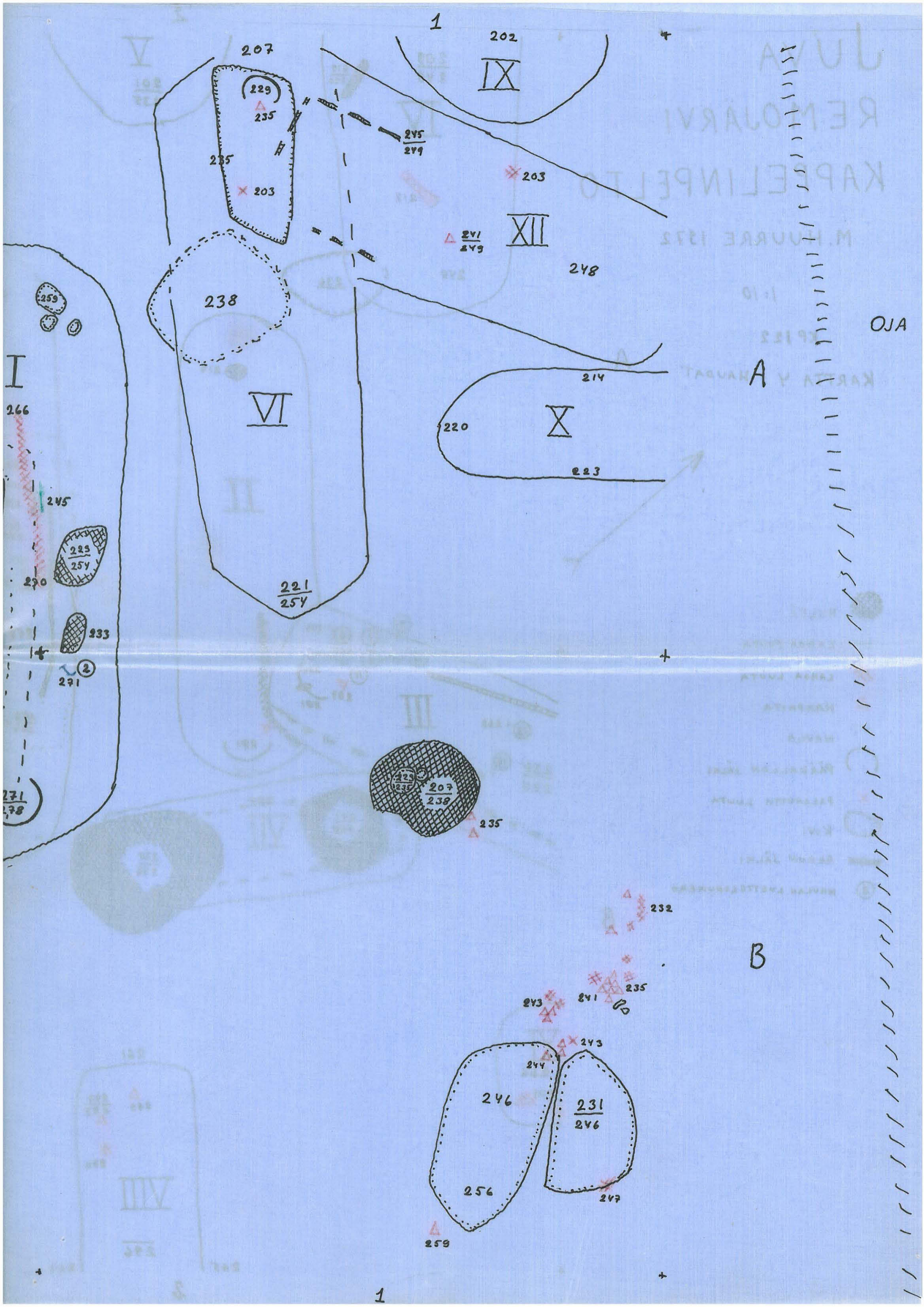
KP 122

KARTTA 4: HAUDAT

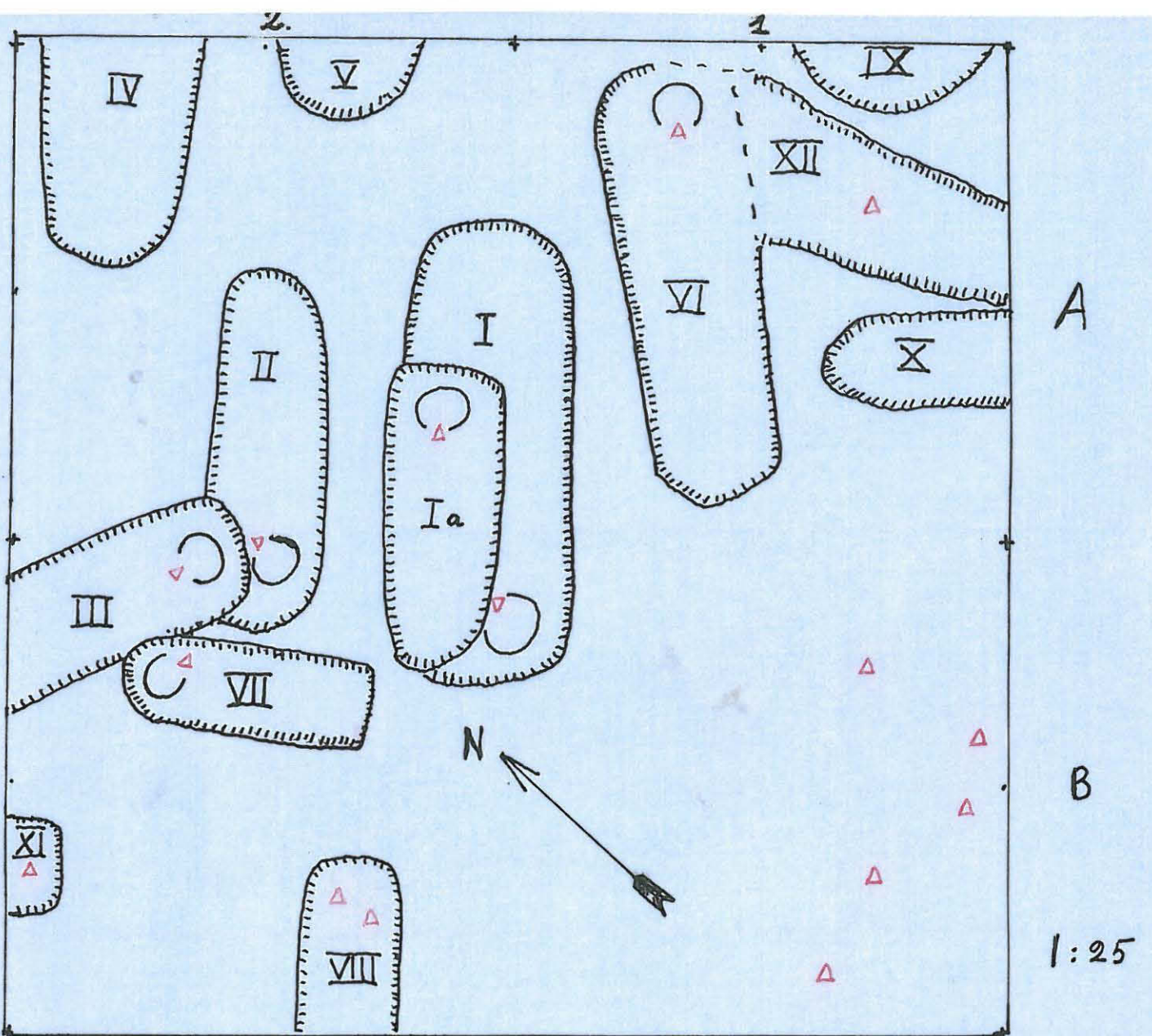
- HIILTÄ
- LAHOA PUUTA
- LAHOA LUUTA
- HANNAITA
- NAULA
- PÄÄKALLON JÄLKI
- PALANUTTA LUUTA
- KIVI
- ARKUN JÄLKI
- NAULAN LUETTELONUMERO

1:25

$\frac{199}{201}$	$\frac{179}{194}$	$\frac{166}{193}$	$\frac{160}{150}$	$\frac{161}{186}$
$\frac{205}{215}$	$\frac{194}{216}$	$\frac{182}{209}$	$\frac{172}{204}$	$\frac{170}{202}$
$\frac{218}{235}$	$\frac{207}{226}$	$\frac{188}{211}$	$\frac{182}{210}$	$\frac{180}{217}$
$\frac{235}{248}$	$\frac{212}{228}$	$\frac{210}{231}$	$\frac{195}{220}$	$\frac{193}{229}$
$\frac{250}{262}$	$\frac{244}{255}$	$\frac{232}{246}$	$\frac{218}{242}$	$\frac{215}{248}$

KARTTA 3. HAUDAT.

△ HAMPAITA. ○ PÄÄKALLON KUVIO

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO.

M. HUURRE 1972

KARTTA 2 PINTAVAAKITUS JA

RUOKAMULLAN VAHVUUS.

KP. 122

JUVA

REMOJÄRVI

KAPPELINPELTO

M. HUURRE 1972

1:10 KP. 122

 HILTA | NAULA

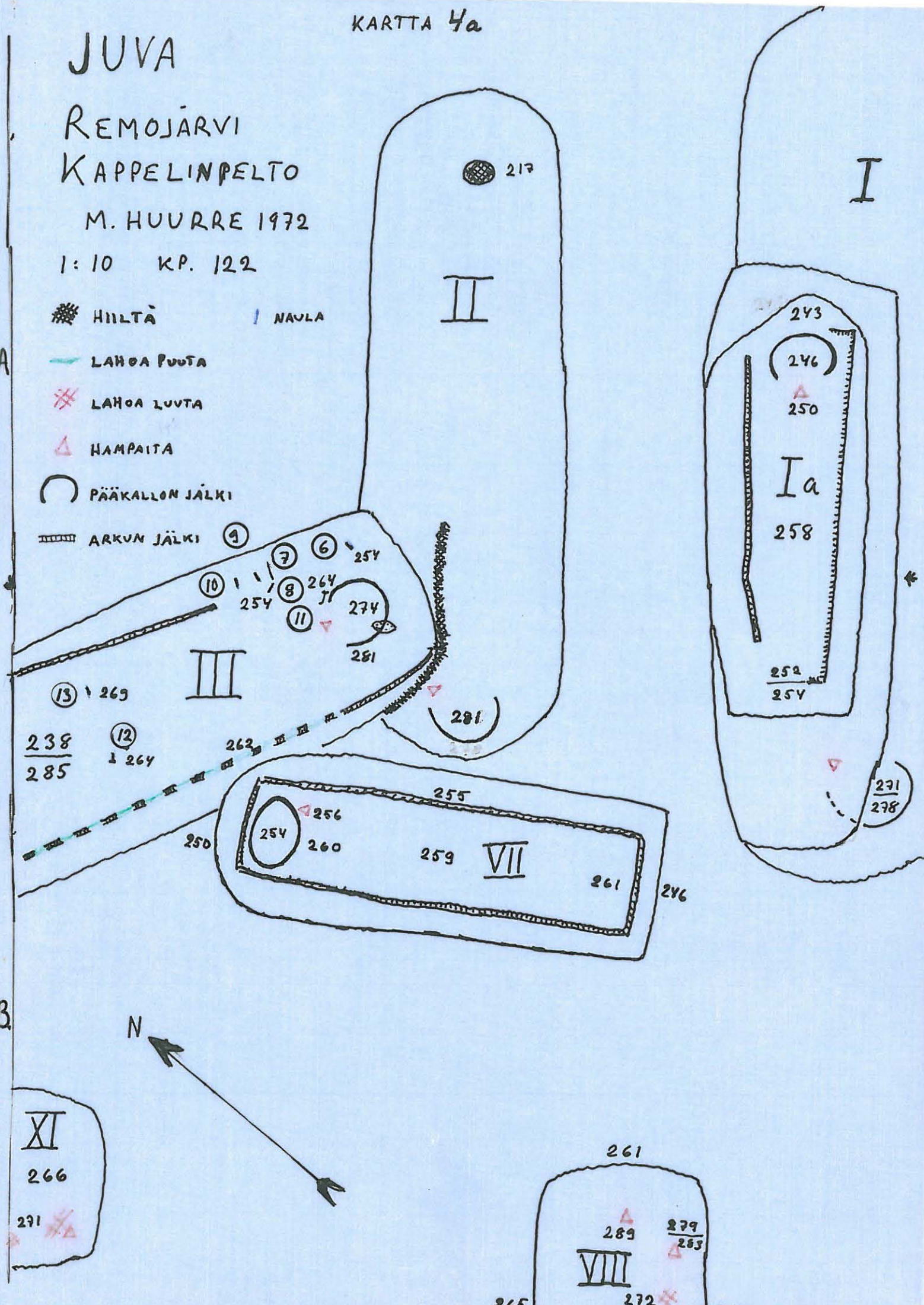
 LAHOA PUUTA

 LAHOA LUUTA

 HAMPAITA

 PÄÄKALLON JÄLKI

 ARKUN JÄLKI

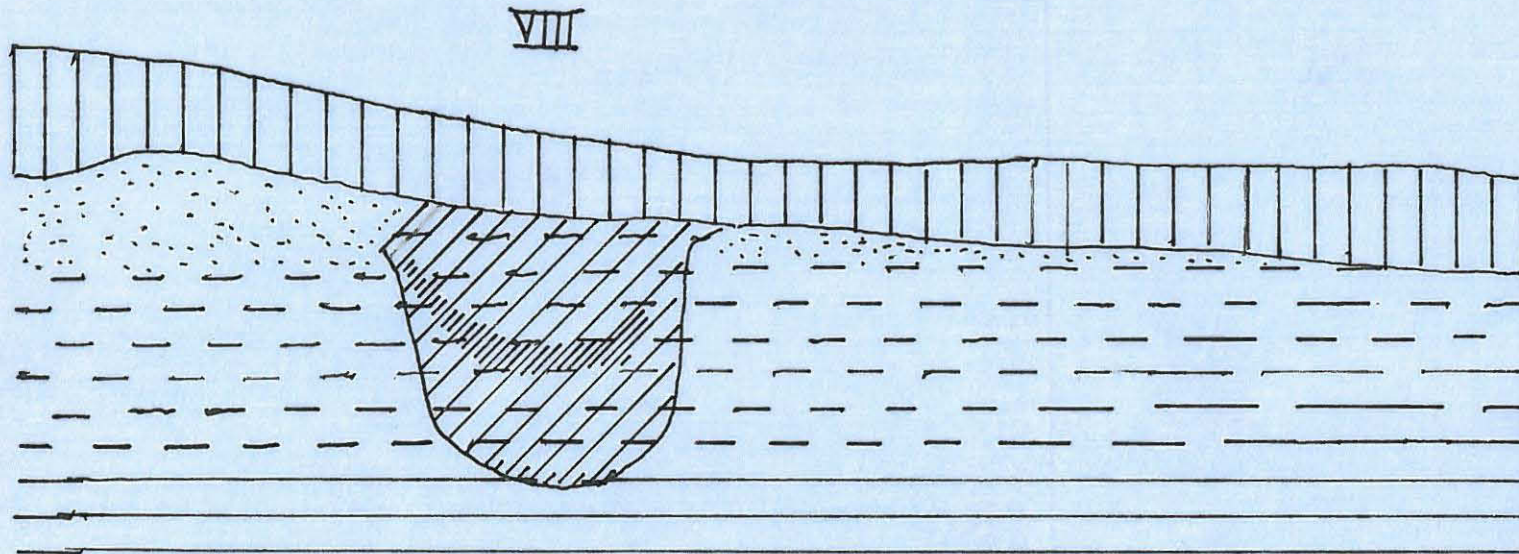

PROFIIILI 1. B:2/C:2, HAUTA VIII.

220
+

220
+

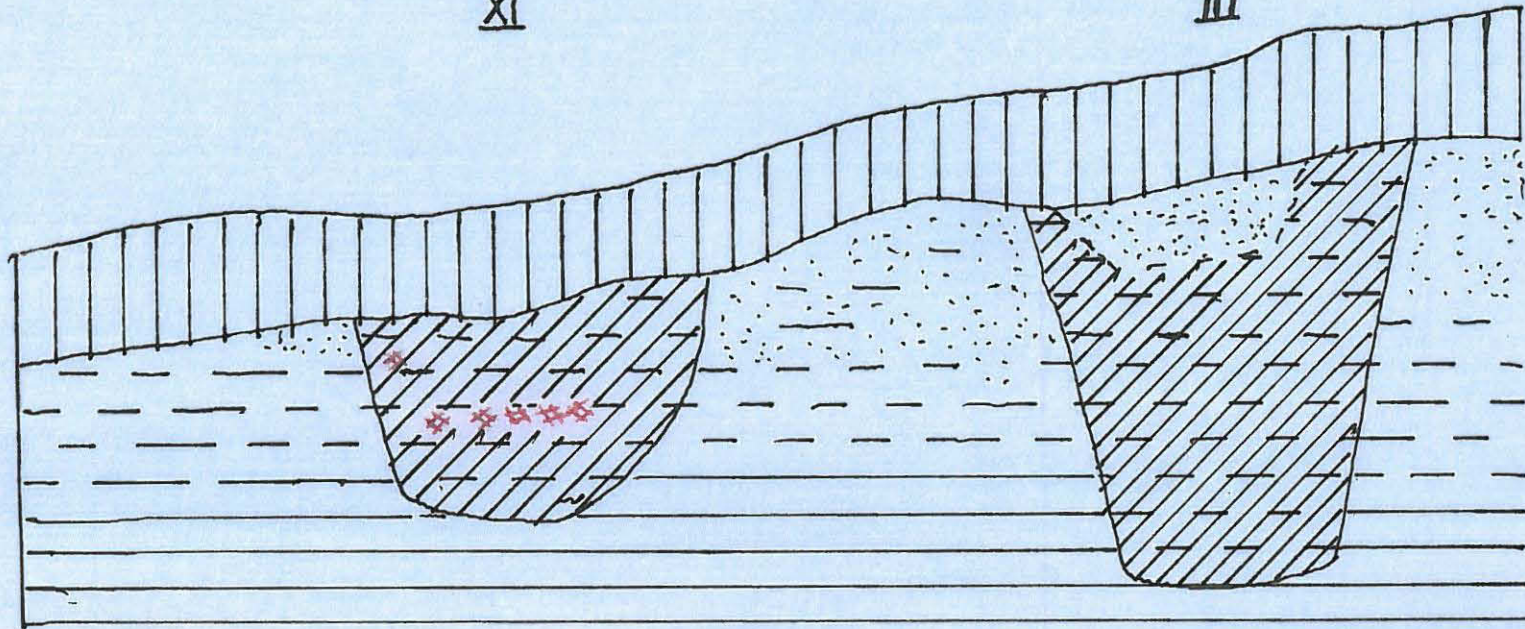

210
+

210
+

XI

III

PROFIIILI 2. B:2/B:3, HAUDAT XI JA III.

JUVA

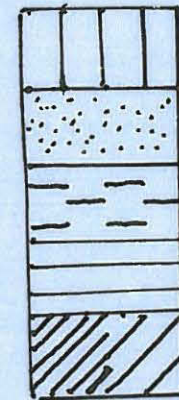
REMOJÄRVI

KAPPELINPELTO

M. HUURRE 1972

1:10

KP 122

RUOKAMULTA

HIEKKA

HIESU

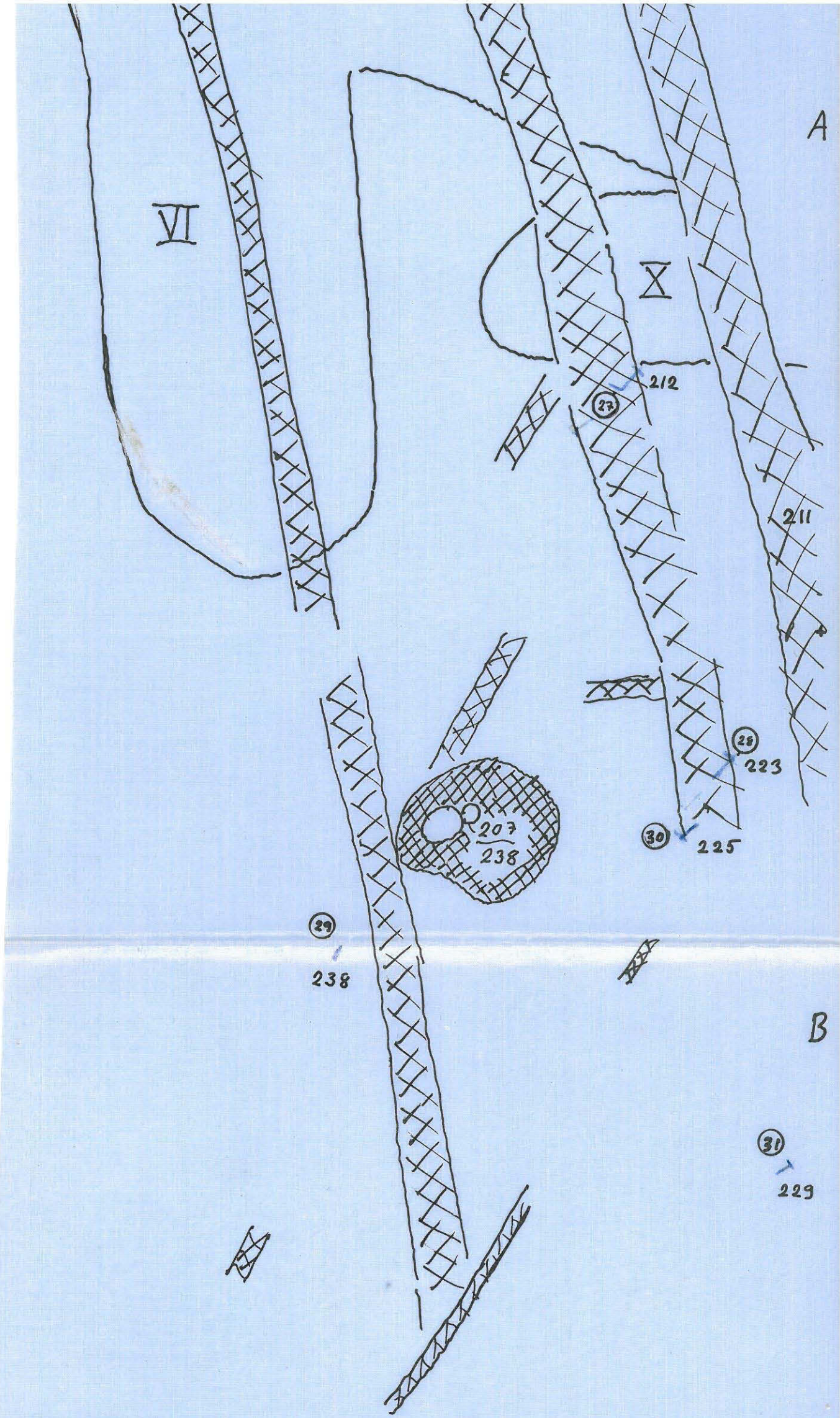
SAVI

VÄRJÄÄNTYNYT MAA

LAHOA LUUTA

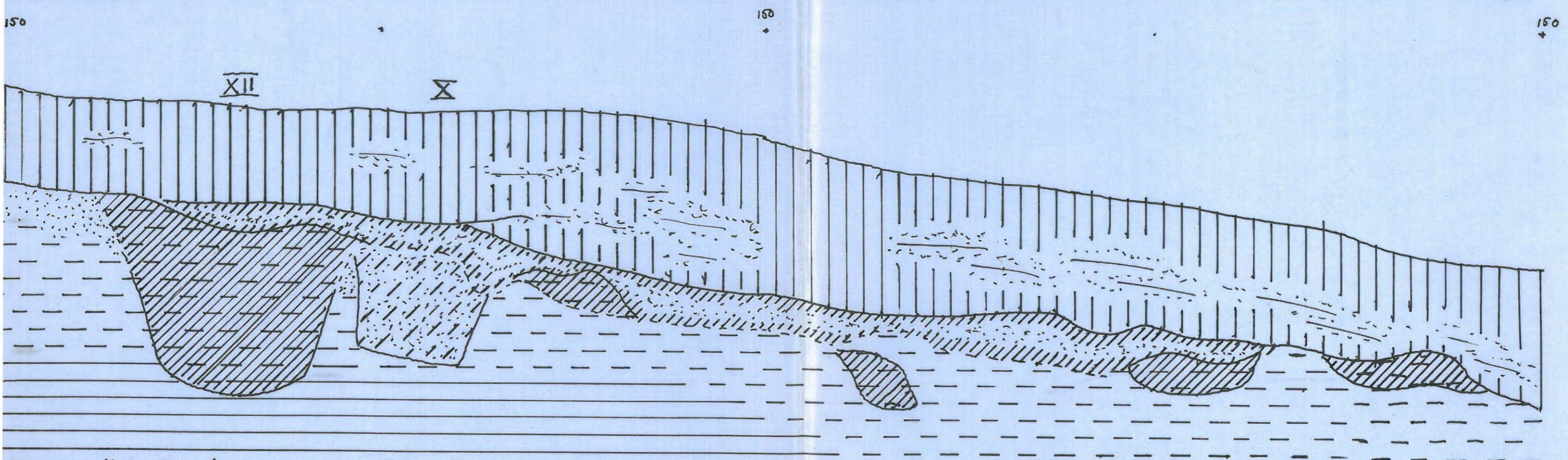
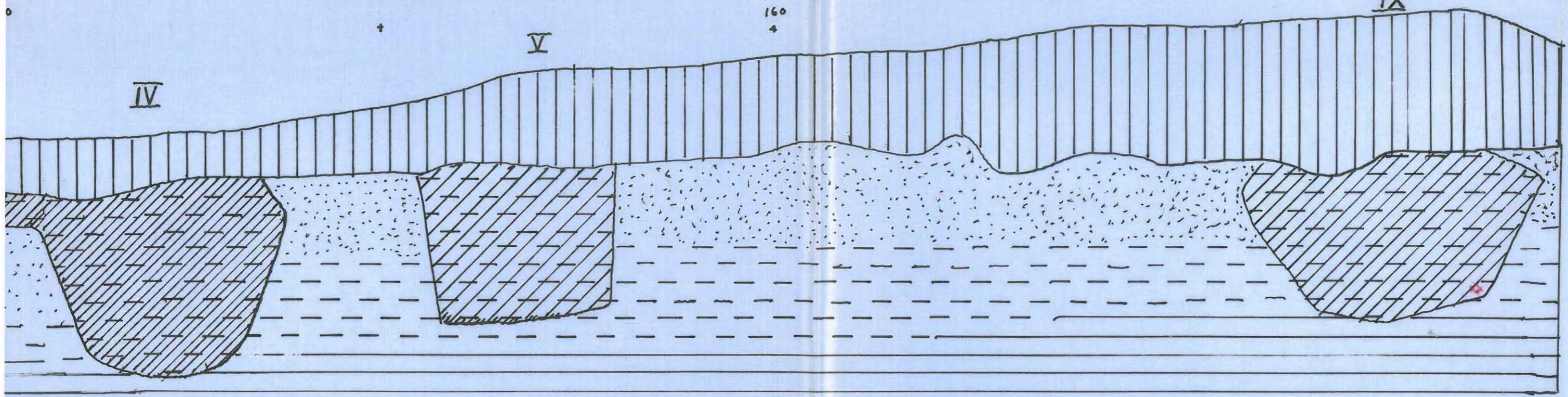

KARTTA 5 : TUMMAT JUOVAT RUOKAMULLANALLA RUUDUISSA
 A:1 JA B:1 T NAULA

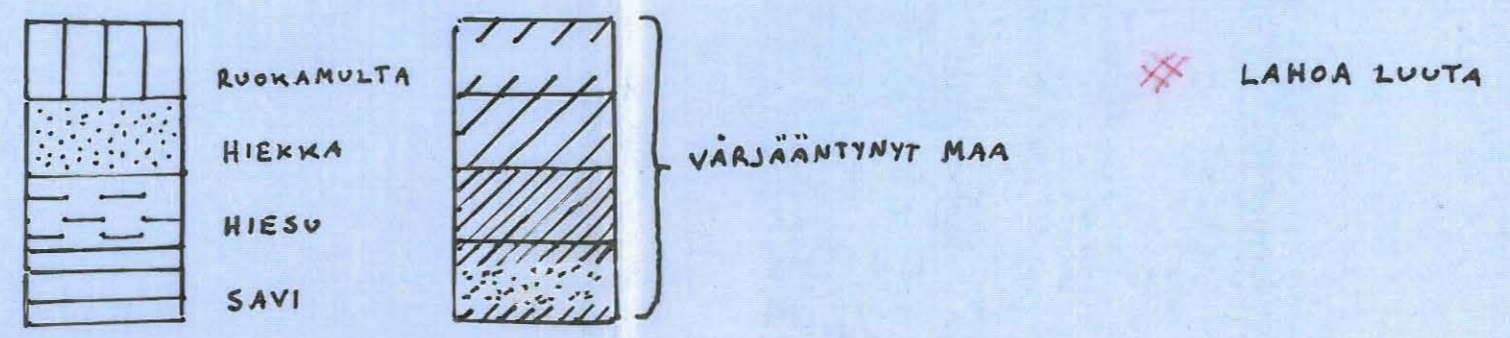
PROFIILI 3. A:1-2 / a:1-2 HAUDAT IV, V JA IX.

PROFIILI 4. A-B:1 / A-B:I HAUDAT XII JA X.

JUVA
 REMOJÄRVI
 KAPPELINPELTO
 M. HUURRE 1972

1:10
 KP 122

39310

39311

39312

39313

1. KAPPELINPILTO LÄNNESTÄ, VAS. KELLMANIN TALO, KESKELLÄ KAPALMÄKI, KAIVAUSALUE ↓. KUVATTU 9.5.

39314

2. KOEKAIVAUS TOUKOKUUSSA. RUOKAMULTA POISTETTU
KESKELLÄ EROTTUU HAUTA I, SIITÄ VASEMMALLA
HAUTA II:N REUNAA.

M. HUURU 1972

JUVA
REMOLJÄRVI
KAPPELINPILTO

39315

3. RUOKAMULTA POISTETTU.
HAUTA I SIINÄ OLEVINE
HIILIJÄLKINEEN. VASEMMALLA
HAUTA II. KUVATTU LÄNNESTÄ

39316

4. HAUDAT I JA II KUVATTUNA
LOUNAASTA.

39317

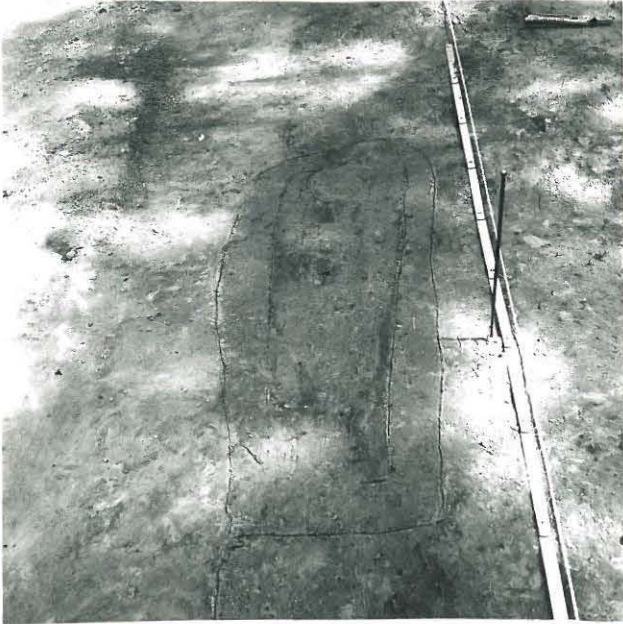

5. HAUDAT I JA II KUVATTUNA
LOUNAASTA. ETUALALLA VASEM-
MALLA HAUDAN VII PÄÄLLÄ OLLUT
HIILIALUE.

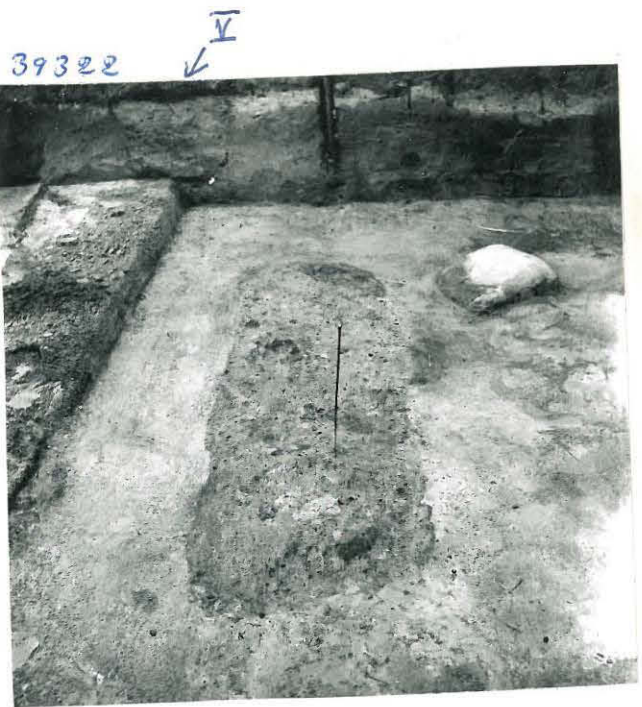

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO

39321

9. HAUTA I_a LOUNAASTA.
ARKUN KUVIO JA KALLONJÄLKI
EROTTUVAT

10. HAUTA I LOUNAASTA, OIKEALLA
HAUDAN V POHJALLA OLLUT KIVI.
TAKANA VASEMMALLA NÄKYVÄT HAUTOJEN
IV JA V POIKKILEIKKAUKSET.

39323

11. HAUTA I KOILLISESTA
OIK. HAUTA II

M. HUURRE 1972

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO

39318

6. KIMMO SEPPÄNEN JA ELJA PAAKKANEN
RAAPUTTAVAT HAUTAA I. VASEMMALLA
HAUTA II, ETUALALLA HAUDAN VIII PÄÄLLÄ
OLEVUT HILIALUVE

39319

7. HAUTAA I RAAPUTETAAN.

39320

VIII
↓

← VII
← III

8. KAIVAUSALUETTA KOILLISESTA,
HAUTAKUVIOITA NÄKYVISSÄ

← IV

↑
I

↑
II

M. HUURRE 1972

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO

39324

12. HAUTA VII LOUNAASTA

39325

13. HAUTA VII LOUNAASTA
YLEMPÄNÄ HAUDAT II JA III.

39326

14. HAUTA VII KAIVETTUNA

M. HUURRE 1972

JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPELTO

39327 IV V

15. HAUDAT III, II JA I LONNAASTA
TAUSTALLA HAUTOJEN IV JA V POIKKI-
LEIKKAUKSET.

39328

16. KAIVAUSSALUEEN KAAKKOISOSA.
HAUDAT X, VI JA I NÄKYVISSÄ.

39329

17. HAMPAITA PUHDISTETAAN RUUDUSSA
B:1

M. HUURRE 1972

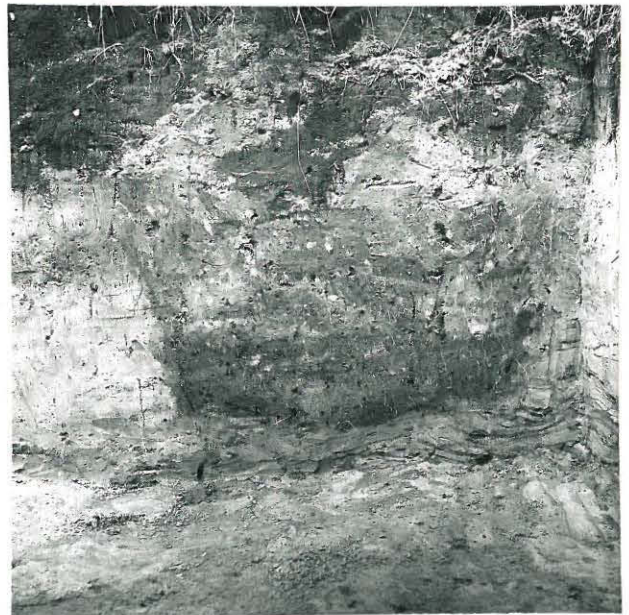
JUVA
REMOJÄRVI
KAPPELINPILTO

38330

18. HAUDAN VIII POIKKILEIKKAUS.
KESKELLÄ JA POHJALLA
TUMMAT KERROKSET.

38331

19. HAUDAN IX POIKKILEIKKAUS

38332

XII →

← X

20. HAUTOJEN XII JA X
POIKKILEIKKAUKSET.

M. HUURRE 1972

39333

21. LEUKALUUT HAUDASSA XI
KUVATTU YLHÄÄLTÄ

39334

22. LEUKALUUT JA HAMPAAT
HAUDASSA XI.

39335

23. SAVONLINNAN KESÄYLIOPISTON REHTORI
PROFESSORI HEIKKI KIRKINEN.

39336

24. KAIVAJAT KIMMO SEPPÄNEN,
EIJÄ PAARKKANEN, PETTERI JA
PEPITA KARJALAINEN SEKÄ ALUEEN
PEITTÄMISESSÄ MUKANA OLLUT
MARTTI KARJALAINEN.